

L.p.	Główne zagadnienia	Oddziaływania na PGW	Kategoria wód	Główne problemy/presje	Tematy w zakresie gospodarowania wodami	Odpowiedź
1)	<p>1. Wskazano na niekorzystny wpływ na wody podziemne spowodowany aktywnym wydobywaniem węgla brunatnego.</p> <p>2. W stanowiskach wskazano głównie problem zmniejszania się zasobów wód podziemnych, którego przyczyny upatrywane są w eksploatacji złoża węgla brunatnego w polskiej kopalni węgla Turów.</p> <p>3. Podmioty wnioskują o włączenie negatywnego wpływu kopalni Turów na stan ilościowy wód podziemnych do problemów o znaczeniu ponadregionalnym.</p>	tak	Wody podziemne	Pobór wody	Wody podziemne – monitoring	Problematyka kopalni węgla brunatnego została uznana za problem o charakterze ponadregionalnym i zostanie ujęta w dokumencie dot. IPGW dla MODO oraz w odpowiednich rozdziałach „Projektu drugiej aktualizacji planu gospodarowania wodami dla Międzynarodowego Obszaru Dorzecza Odry” w następującym brzmieniu: „negatywne skutki dla środowiska wynikające z działalności czynnych oraz wyłączonych z eksploatacji kopalni węgla brunatnego, w szczególności dla wód podziemnych”.
	<p>4. Podmioty domagają się, aby w projekcie zaktualizowanego PGW dla MODO na trzeci okres planistyczny przeprowadzono ocenę warunków przewidzianych w art. 4 ust. 7 RDW dla przedsięwzięcia kontynuacji wydobywania węgla brunatnego w kopalni Turów.</p>	nie				Nie jest możliwe, aby w projekcie zaktualizowanego PGW dla MODO na trzeci okres planistyczny przeprowadzono ocenę warunków przewidzianych w art. 4 ust. 7 RDW dla przedsięwzięcia kontynuacji wydobywania węgla brunatnego w kopalni Turów. Analiza przesłanek do zastosowania odstępstwa z art. 4.7. RDW odbywa się, zgodnie z polskim prawodawstwem w dziedzinie gospodarki wodnej, w procesie ocen wodnoprawnych, na zasadach określonych w ustawie z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne.
2)	<p>1. Uznany za negatywny wpływ kopalni "Turów" na jednolite części wód we Wstępnym Przeglądzie IPGW określono jako problem o znaczeniu ponadregionalnym.</p> <p>Załączniki do stanowisk:</p> <ul style="list-style-type: none"> uwagi złożone w ramach konsultacji przeglądu istotnych problemów gospodarki wodnej w Polsce (trwających do 18.06.2020 r.) wspólne stanowisko europejskich organizacji pozarządowych zawierające najważniejsze postulaty dotyczące wpływu sektora węglowego na stan wód 	nie	Wody podziemne	Pobór wody	Wody podziemne – monitoring	<p>Uwagi złożone w ramach konsultacji przeglądu istotnych problemów gospodarki wodnej w Polsce nie dotyczą dokumentu przygotowanego przez Międzynarodową Komisję Ochrony Odry przed Zanieczyszczeniem, z tego powodu nie mogą zostać rozpatrzone w jej ramach.</p> <p>Uwaga: odnośnie do problematyki kopalni węgla brunatnego patrz wyżej punkt 1).</p>
3)	Problemy poruszane przez podmioty zgłaszające uwagi:		Wody podziemne i powierzchniowe	Pobór wody, obniżenie zwierciadła wody, zmiany klimatyczne, zanieczyszczenia wód podziemnych i powierzchniowych	Wody podziemne i powierzchniowe – monitoring Powódź Susza	Konsultowany dokument nie ma na celu określenia działań naprawczych, które będą realizowane w ramach kolejnych sześciu lat obowiązywania planu gospodarowania wodami na MODO, lecz zasygnalizowanie głównych obszarów działań. Wskazane w zgłoszonych uwagach zagadnienia są już ujęte w dokumencie dot. istotnych problemów gospodarki wodnej poddawanych konsultacjom.
	1. Obniżanie się zwierciadła wód podziemnych w wyniku poborów wody.	nie	Wody podziemne	Pobory wody		Negatywne oddziaływania górnictwa węgla brunatnego na wody podziemne są znane. Rozważania i podejmowanie decyzji o skutkach odbywa się w oparciu o prawo krajowe.
	2. Negatywne oddziaływanie aktywnego i byłego górnictwa węgla brunatnego na środowisko, w szczególności na wody podziemne.	nie	Wody podziemne	Ilość i jakość wód podziemnych		Negatywne oddziaływania górnictwa węgla brunatnego na wody podziemne jest znane. Rozważania i podejmowanie decyzji o skutkach odbywa się na podstawie prawa krajowego
	3. Zanieczyszczenie na poziomie regionalnym	nie	Wody po-	Jakość wód		Znane są presje na wody podziemne powodowane emisjami pestycydów i substancji biogennych w wy-

L.p.	Główne zagadnienia	Oddziaływania na PGW	Kategoria wód	Główne problemy/presje	Tematy w zakresie gospodarowania wodami	Odpowiedź
	wód podziemnych pestycydami oraz substancjami biogennymi, co spowodowane jest przede wszystkim emisjami azotu i azotanów pochodzenia rolniczego ze źródeł obszarowych		dziemne	podziemnych		niku rozproszonych źródeł emisji pochodzących z rolnictwa. Dlatego dla dotkniętych obszarów w krajowym programie działań przewiduje się odpowiednie działania (np. doradztwo dot. oszczędnego stosowania środków ochrony roślin i substancji biogennych, technik stosowania i unikania stosowania środków ochrony roślin i substancji biogennych przez wybór alternatywnych metod, specjalistyczne wsparcie). W Polsce obszar całego kraju objęty jest programem działań zgodnie z dyrektywą azotanową UE, jego realizacja i sprawozdawczość z jego skuteczności odbywa się zgodnie z odrębnymi przepisami ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne.
	4. Ochrona przed negatywnym wpływem lub zmniejszenie tego wpływu na poziomie regionalnym w czasie powodzi i podczas okresów suszy.	nie	Wody podziemne, Wody powierzchniowe	Gospodarowanie wodami		Redukcja skutków zdarzeń powodziowych jest przede wszystkim zadaniem, które jest zawarte w planie zarządzania ryzykiem powodziowym zgodnie z dyrektywą 2007/60/WE. Działania uzupełniające (np. retencja wód powierzchniowych) są również zawarte w zakresie działań sprzyjających realizacji celów RDW. Oddziaływania w odniesieniu do ilości wód przy wszystkich decyzjach dot. gospodarki wodnej rozpatruje się zasadniczo w odpowiedni sposób.
	Dodatkowe istotne problemy gospodarki wodnej oraz inne istotne aspekty proponowane przez podmioty zgłaszające uwagi:					
	1. Umożliwienie, propagowanie oraz zwiększanie udziału społeczeństwa.	nie	Wody podziemne, Wody powierzchniowe	Konsultacje społeczne		Udział społeczeństwa jest ważnym elementem RDW. Zapewnienie tego udziału uznano za istotny element przy wdrażaniu RDW nie tylko na poziomie krajowym oraz przez regionalnie właściwe urzędy, ale również przez MKOOpZ (np. na stronie internetowej, poprzez system informacyjny IMS-Odra oraz liczne publikacje i organizację imprez branżowych).
	2. Zatrzymanie utraty różnorodności biologicznej – ochrona siedlisk wodnych oraz tworzenie powiazań między nimi.	nie	Wody podziemne, Wody powierzchniowe	Różnorodność biologiczna		Różnorodność biologiczna jest ważnym czynnikiem w RDW. Osiągnięcie celów środowiskowych zgodnie z RDW przyczynia się do zwiększenia różnorodności biologicznej.
	3. Oddziaływanie zmian klimatu.	nie	Wody podziemne, Wody powierzchniowe	Zmiany klimatu		Prawdopodobne, przewidywane zmiany klimatyczne uwzględniane są we wszystkich istotnych problemach gospodarki wodnej, koncepcjach i pozwoleniach.
	4. Definiowanie oraz wyjaśnianie otwartych kwestii dotyczących dostępnych zasobów.	nie	Wody podziemne, Wody powierzchniowe	Zasoby		Wdrażanie RDW istotnie jest kwestią istniejących zasobów. Personel, środki finansowe i dostępność obszarów wpływają bezpośrednio na postępy we wdrażaniu RDW. Kwestia ta dotyczy poziomu krajowego, nie MKOOpZ.
	5. Rozwiązywanie głównych problemów dotyczących zmian morfologicznych wód powierzchniowych	nie	Wody powierzchniowe	Hydromorfologia		Działania hydromorfologiczne mają istotny udział w zaplanowanych działaniach na wodach powierzchniowych. Tym samym stanowią nie tylko istotny problem gospodarki wodnej, ale również jeden z głównych obszarów działania we wdrażaniu RDW.
	6. Identyfikowanie i weryfikowanie istotnych zanieczyszczeń.	nie	Wody powierzchniowe	Substancje szkodliwe		Wyzwanie w postaci dalszej redukcji ładunków substancji biogennych do wód podziemnych i powierzchniowych, w szczególności do wód przybrzeżnych i do Morza Bałtyckiego, jest jednym z ważnych celów MKOOpZ. Sformułowano w tej kwestii ponadkrajowe cele, na podstawie których można ustalić potrzebę działania. Emisje substancji szkodliwych do wód, dla których stwierdzono przekroczenia środowiskowych norm jakości, powinny zostać w dalszym ciągu możliwie jak najbardziej zredukowane lub wyeliminowane.
4)	Problemy poruszane przez podmioty zgłaszające uwagi:		Wody podziemne i powierzchniowe	Współpraca trójstronna Obszary chronione Pobory wody	Wody podziemne i powierzchniowe – monitoring	

L.p.	Główne zagadnienia	Oddziaływania na PGW	Kategoria wód	Główne problemy/presje	Tematy w zakresie gospodarowania wodami	Odpowiedź
	1. Praktykowany dotychczas podział „Innych problemów gospodarki wodnej o znaczeniu regionalnym” na sześć punktów na szczeblu krajowym nie jest (już) odpowiedni. Konieczne jest, aby problemy gospodarki wodnej odnoszące się do działalności górniczej wzdłuż Nysy Łużyckiej rozpatrywane były w sposób skoordynowany na poziomie międzynarodowym.	tak	Wody podziemne, Wody powierzchniowe	Górnictwo		Aktualne istotne problemy gospodarki wodnej odnoszą się do ważnych zagadnień rozpatrywanych na MODO, które mają znaczenie na całym obszarze i mogą być tylko rozwiązane w drodze działań na szczeblu ponadkrajowym. Dotychczas działalność górniczą uznawano w dokumencie do konsultacji społecznych jako istotny problem gospodarki wodnej o charakterze regionalnym. Szczegółowe rozważenie argumentów podmiotów zgłaszających uwagi oraz szczególna sytuacja panująca na Nysie Łużyckiej spowodowały, że zagadnienie to zostało zakwalifikowane jako istotny problem gospodarki wodnej o znaczeniu ponadregionalnym. Zostanie ono ujęte w dokumencie dot. IPGW dla MODO oraz w odpowiednich rozdziałach „Projektu drugiej aktualizacji planu gospodarowania wodami dla Międzynarodowego Obszaru Dorzecza Odry”.
	2. Zalecenie dot. utworzenia pracującej w sposób transparentny trójstronnej grupy roboczej w ramach MKOOpZ, która będzie koordynować tematykę dot. Nysy Łużyckiej w kontekście zagadnień związanych z górnictwem.	nie	Wody podziemne, Wody powierzchniowe	Górnictwo		Należy zaznaczyć, że konsultowany dokument nie ma na celu określenia działań naprawczych, które będą realizowane w ramach kolejnych sześciu lat obowiązywania planu gospodarowania wodami na MODO, lecz zasygnalizowanie głównych obszarów działań. Wskazane w stanowisku zagadnienia są już ujęte w projekcie dokumentu przekazanym do konsultacji dla MODO. Dąży się do intensywnego rozpatrywania tego zagadnienia na szczeblu trójstronnym (tematycznie wyszczególniona współpraca krajów PL, DE i CZ).
	Uwagi dot. istotnych problemów gospodarki wodnej na poziomie krajowym, tj. zagadnień, które należy uwzględnić:					
	1. Wzajemne zależności między dorzeczem Nysy Łużyckiej i Sprewy spowodowane działalnością górniczą.	nie	Wody powierzchniowe	Górnictwo		Zagadnienie to powinno być zbadane na szeroką skalę w ramach koncepcji ogólnej odnośnie bilansu wodnego i jakości wody. Ponadto należy opracować przyszłościową koncepcję ogólną.
	2. Zapewnienie zrównoważonego bilansu wodnego po zakończeniu eksploatacji górniczej, zarówno pod względem ilościowym, jak i jakościowym.	nie	Wody podziemne, Wody powierzchniowe	Górnictwo		Zagadnienie to powinno być zbadane na szeroką skalę w ramach koncepcji ogólnej odnośnie bilansu wodnego i jakości wody. Ponadto należy opracować przyszłościową koncepcję ogólną.
	3. Wpływ zmian klimatu na planowanie w zakresie górnictwa w odniesieniu do wód.	nie	Wody podziemne, Wody powierzchniowe	Zmiany klimatu		W koncepcji ogólnej należy uwzględnić spodziewane w przyszłości skutki zmian klimatycznych.
	4. Zapewnienie utrzymania obszarów chronionych.	nie	Wody powierzchniowe	Obszary chronione		Uwzględnienie wymogów dotyczących wód obszarów chronionych odpowiada zasadniczo postępowaniu w zakresie gospodarki wodnej.
	5. Unikanie pogorszenia stanu jednolitych części wód podziemnych.	nie	Wody podziemne	Wody podziemne		Należy zasadniczo przedsięwziąć wszelkie możliwe środki, aby zapobiec pogorszeniu się stanu ilościowego oraz stanu chemicznego jednolitych części wód podziemnych.
	6. Większe uwzględnienie wpływu działalności górniczej na zlewnię Nysy Łużyckiej.	nie	Wody podziemne, Wody powierzchniowe	Górnictwo		Zakłada się, że w kontekście postępujących zmian klimatycznych i dalszej realizacji "planu odejścia od węgla brunatnego" oddziaływanie działalności górniczej na zlewnię Nysy Łużyckiej będzie bardziej obszernie rozpatrywane przy wdrażaniu RDW.
	7. Rozszerzenie monitoringu, który dotychczas w przeważającej części ukierunkowany był na Sprewę, również na obszar Nysy Łużyckiej, wraz z publikacją wyników, tak aby można było na wczesnym etapie rozpoznać negatywne zmiany.	nie	Wody podziemne, Wody powierzchniowe	Górnictwo		Zakłada się, że ponadkrajowy monitoring w dorzeczu Nysy Łużyckiej już osiągnął podobny poziom jak w dorzeczu Sprewy i zmiany dotyczące gospodarki wodnej lub ekologii wód będą również tutaj wcześniej zidentyfikowane, a dalszy rozwój może być obserwowany i udokumentowany.

L.p.	Główne zagadnienia	Oddziaływania na PGW	Kategoria wód	Główne problemy/presje	Tematy w zakresie gospodarowania wodami	Odpowiedź
5)	Żądania podmiotów zgłaszających uwagi:		Wody podziemne	Pobór wód i zanieczyszczenie	Wody podziemne	
	1. Kontynuacja wydobywania w kopalni Turów oraz działalności elektrowni Turów powinna uwzględniać warunki osiągnięcia dobrego stanu wód w dorzeczu Odry	nie				Żądanie nie ma bezpośredniego odniesienia do dokumentu przedkładanego do konsultacji. Odpowiada to jednak zasadniczo działaniom prowadzonym przez poszczególne państwa.
	2. Wymaganie ustanowienia surowszych zasad, umożliwiających określenie zgodności z odpowiednimi normami jakości środowiska (EQS).	nie				Żądanie nie ma bezpośredniego odniesienia do dokumentu przedkładanego do konsultacji
	3. Zwrot kosztów wynikających ze szkód spowodowanych działalnością wydobywczą kopalni oraz działalnością elektrowni, w tym kosztów środowiskowych oraz kosztów związanych z wykorzystaniem zasobów, zgodnie z zasadą „zanieczyszczający płaci”.	nie				Żądanie nie ma bezpośredniego odniesienia do dokumentu przedkładanego do konsultacji
	4. Raportowanie poziomu zużycia / poboru wody; informacje dotyczące zrzutów (zanieczyszczenie / temperatura) tworzone na centralnym, unijnym poziomie, z dostępem do informacji w czasie rzeczywistym.	nie				Żądanie nie ma bezpośredniego odniesienia do dokumentu przedkładanego do konsultacji